

ಆಮಗಂಧ ಸುತ್ತ

ಮನುಷ್ಯರು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತ ಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅನ್ನವು ಹೇಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ತಾರರು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರದ ಸಾತ್ವಿಕ ಭಾಗವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪೋಷಕವೆಂದು, ರಾಜಸಿಕವು ಮೂಢೆ, ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತವೆಂದೂ ತಾಮಸಿಕ ಭಾಗ ಹೊರಹಾಕಲ್ಪಡುತ್ತದೆಂದೂ ಛಾಂದೋಗ್ಯ ಉಪನಿಷತ್ತು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತ್ವಿಕಾಹಾರವೆಂದರೆ ಸಸ್ಯಾಹಾರವೆಂಬುದು ಇಂಗಿತ. ಶಾಖಾಹಾರದ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯಾದ ಹುಲಿಯನ್ನು ಕ್ರೌರ್ಯದ ಸಂಕೇತವೆಂದು, ಹುಲ್ಲು ಮೇಯುವ ಹಸುವನ್ನು ಸಾತ್ವಿಕತೆಯ ಪ್ರತಿಸೂಚನೆ ಎಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಮಾಂಸಾಹಾರವು ರಾಕ್ಷಸೀ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ? ಆದರೆ ಆನೆಯು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಮುದ್ದಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕುಗಳು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದು ಕಷ್ಟ. ಬೌದ್ಧ ವಾಚ್ಛಿಯದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ನಡೆದಿರುವುದು 'ಆಮಗಂಧ ಸುತ್ತ'ದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ತಿನ್ನ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಬುದ್ಧರ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಒಂದು ವಾಗ್ವಾದ.

ತಿನ್ನ: ಯಾರು ಸನ್ಯಾಸರಾದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಸಿದ ಸಜ್ಜೆ, ಕಡಲೆ, ಸೊಪ್ಪು, ಕಂದಮೂಲ, ಲತಾಫಲಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವರೋ ಅವರು ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಅಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯಲಾರರು. ಓ ಕ್ಷತ್ರಿಯೇ, ನೀವು ಇತರರು ನೀಡುವ ಯಾವುದೇ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುವಿರಿ. ಅದು ಮಾಂಸಾದಿಗಳಿಂದ ಬೇಯಿಸಿದ ರುಚಿಕಟ್ಟಾದ, ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಆಹಾರವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೊಳೆತ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ ಮಾಂಸದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹಳಸಿ ನಾರುತ್ತಿರುವ ಆಹಾರವಾಗಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುವ ನೀವು ಆಮಗಂಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಲುಷಿತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತೀರಿ. ಅದು ಹೇಗೆ?

ಕ್ಷತ್ರ: ಜೀವ ತೆಗೆಯುವುದು, ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡುವುದು, ಗಾಯಗೊಳಿಸುವುದು, ಕಳುವುದು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದು, ಮೋಸ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ವೃಥಾಚಾರ ಇವು ಆಮಗಂಧ (ದುರ್ಗಂಧ) ವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಮಾಂಸಾಹಾರವಲ್ಲ.

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರು ವಿಷಯಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಯಮಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಮಧುರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಭಿಗಳೋ, ಯಾರು ಅಕುಶಲ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರೋ, ಸದಾ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರೋ, ಕುಟಿಲ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರೋ ಅವರು ದುರ್ಗಂಧಿತರು, ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವರಲ್ಲ.

ಯಾರು ಕಠೋರನೋ, ಸೊಕ್ಕಿನವನೋ, ಚಾಡಿಕೋರನೋ, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕನೋ, ನಿರ್ದಯಿಯೋ, ಜಿಪುಣನೋ ಅವನು ದುರ್ಗಂಧಿ. ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವನಲ್ಲ.

ಕ್ರೋಧ, ಮದ, ಹಟಮಾರಿತನ, ವಿರೋಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಈರ್ಷ್ಯೆ, ಬೊಗಳೆ, ದುರಹಂಕಾರ ಇವು ದುರ್ಗಂಧಿಗಳು, ಮಾಂಸಾಹಾರವಲ್ಲ.

ಯಾರು ದುರ್ನೀತಿಯುಳ್ಳವರೋ, ಋಣ ತೀರಿಸಲು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವರೋ, ದುರಾಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವರೋ, ಡೋಂಕಿಗಳೋ, ನರಾಧಮರೋ, ಸದಾ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವರೋ ಅವರು ಕಲುಷಿತರು, ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವರಲ್ಲ.

ಯಾರು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪರರನ್ನು ಕುರಿತು ಅಸಹನೆ ಹೊಂದಿರುವರೋ, ಇತರರಿಗೆ ಕೇಡನ್ನೆ ಬಯಸುವರೋ, ಪರರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವರೋ,

ಕ್ರೂರರೋ, ಕಠಿಣರೋ, ಗೌರವಹೀನರೋ ಅವರು ಕಲುಷಿತರು, ಮಾಂಸ ಸೇವಿಸುವವರಲ್ಲ.

ಲೋಭದಿಂದ ಅಥವಾ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಯಾರು ಇತರ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವರೋ ಮತ್ತು ಕೆಡುಕಿನ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದವರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಾವಿನ ನಂತರವೂ ಕತ್ತಲೆಯೆ. ಯಾತನೆಯ ಕೂಪವೆ ಅವರ ಸ್ಥಾನ. ಅದು ದುರ್ಗಂಧಮಯ, ಮಾಂಸ ಸೇವನೆಯಲ್ಲ.

ಮುಂದುವರೆದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಮೀನು ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ತೊರೆಯುವುದು, ನಗ್ನವಾಗಿರುವುದು, ತಲೆ ಬೋಳಿಸುವುದು, ಜಟಿ ಬಿಡುವುದು, ಬೂದಿ ಬಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಚಿಂಕೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ತೊಡುವುದು, ಹೋಮ ಹವನಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದು; ಸ್ವಾರ್ಥವೇ ಗುರಿಯಾಗಿ ವಿಧವಿಧ ತಪಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವುದು, ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುವುದು, ನೈವೇದ್ಯ ನೀಡುವುದು, ಬಲಿ ಕೊಡುವುದು ಇವ್ಯಾವುವೂ ಸಂದೇಹಮುಕ್ತನಲ್ಲದವನನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಲಾರವು.

ಯಾರು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಲ್ಲರೋ, ಗೆಲ್ಲಬಲ್ಲರೋ ಅಂಥವರು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವರು. ಅವರು ಮೃದು ಸ್ವಭಾವಿಗಳು, ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು, ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದೆ ಎಲ್ಲ ದುಃಖವನ್ನು ನೀಗಿಕೊಂಡವರು. ಕೇಳಿದ್ದು ಮತ್ತು ನೋಡಿದ್ದು ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನನ್ನು ಕಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಕ್ಷತ್ರ ಬುದ್ಧರ ಧರ್ಮ ಪ್ರವಚನದಿಂದ ತಿನ್ನ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದ ನಂತರ ಅರಹಂತನಾಗಿ ಬೋಧಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು, ಅದು ಮುಂದಿನ ಕಥೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಅಲ್ಲಮನ ವಚನವೊಂದು ಹೀಗಿದೆ: ಮದ್ಯಮಾಂಸಾದಿಗಳ ಮುಟ್ಟಿವೆಂದೆಂಬಿರಿ/ ನೀವು ಕೇಳಿರೆ? ! ಮದ್ಯವಲ್ಲವೇನು ಅಷ್ಟಮದಂಗಳು/ ಮಾಂಸವಲ್ಲವೇನು ಸಂಸಾರಸಂಗ/ ಈ ಉಭಯವನತಿಗಳೆದಾತನೆ/ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನು ಅಲ್ಲಮನ ಭಾಷೆಯ ಶಕ್ತಿ ನೋಡಿ. ಮೇಲಿನ ಇಡೀ ಸಂವಾದ ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ.

ನಾಮ ಮತ್ತು ರೂಪ (mind and matter); ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ದೇಹಗಳು ಸೋಪಾಧಿಕ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕ ಮತ್ತು ಪೋಷಕವೆಂದು ಮೊದಲು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು ಬೌದ್ಧರೆ. ಶರೀರ ಅಸ್ಥಮಯ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿ. ವ್ಯಸ್ತ ಮನಸ್ಸು ಶರೀರವನ್ನು ಅಸ್ವಸ್ಥಗೊಳಿಸಬಲ್ಲದು. ಮನಸ್ಸು ಅರೂಪವಾದರೂ ದ್ರವ್ಯಾಹಾರದಿಂದ ಕೆರಳುವುದು, ಉನ್ನತಗೊಳ್ಳುವುದು ನಿಜ. ಹೆಚ್ಚಿನಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವುದು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅದು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ವಿಚಾರವಲಯದಿಂದ.

ಆಹಾರವನ್ನು ದೇಹದ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಹಿತಮಿತವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಮಾಂಸಾಹಾರವು ತಾಮಸಿಕವೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಏನು, ಬುದ್ಧರನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ದಾರ್ಶನಿಕರು, ನೊಬೆಲ್ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೆ? ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿತೆ 'ಅನ್ಯಾವತಾರ' ದ ಸಾಲುಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ; ಯುದ್ಧ ದೇವನು ಬಂದಾ/ ಬುದ್ಧ ದೇವನು ಬಂದಾ/ ಇದ್ದವರ ಇರು ಚಿಂತೆ/ ಬಗೆಹರಿಯಲಿಲ್ಲಾ/ ಬಗೆಹರಿಯಲಿಲ್ಲಾ...

■ ಮೂಚಿ

- ★ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಾನೇ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲದರ ತೀರ್ಮಾನ ತನಗೇ ಬರಬೇಕು ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವವನು ಯಾವತ್ತೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಯಕ ಆಗಲಾರ. -ಆಂಡ್ರೂ ಕಾರ್ನಿಗ್
- ★ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿರುವುದು ಸುಲಭ. ಮಾನವೀಯವಾಗಿರುವುದು ಕಷ್ಟ. -ಮಿರ್ಚಾ ಫಾಲಿಬ್
- ★ ಮೂರ್ಖರು ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ; ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಸದಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. -ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ

ಮಾತೇ ಮತ್ತು

- ★ ಸುತ್ತಿಗೆಯ ಏಟು ತಿನ್ನುವ ವಜ್ರವನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿ. ಬಹಳಷ್ಟು ಭೋದಕರು ಕಠಿಣ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದಾಗ ನಕಲಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಾರೆ. -ಸಂತ ಕಬೀರ
- ★ ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ನಿಮ್ಮ ಹಣ ನೆರವಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ಕೆಡುಕುಗಳ ಮೊತ್ತ. -ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ

- ★ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಧ್ಯವ್ಯವಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ. -ಥಾಮಸ್ ಚೆಫರ್ಸನ್
- ★ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೀಯೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ; ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ತುಂಬಿಸಿದ್ದೀಯೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ. -ಮದರ್ ತೆರೀಸಾ
- ★ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕಲಿಸಿ. ಏನು ಯೋಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಲಿಸಬೇಡಿ. -ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ರೀಡ್